

Makray Imre

AMI KÉSIK, NEM MÚLIK ...

AKapu egy régi száma (2010. 06-07) került a kezembe, s annak utolsó előtti oldalán akadtam rá Hajdu Endre „Blaszfémia!” c. írására. Most így megkésve ugyan, de azért reagálok rá tüstént, mert találtam a cikkben egy olyan részt, amely kiverte bennem a biztosítékot, ami e válaszom gyors megírását okozta. Arról a kórossá válni készülő jelenségről van szó, ami kezd elharapózni itt-ott újságokban, felütvén a szennyes fejét. Nevezetesen: Petőfi-Ady-József Attila f o r r a d a l m i v e r s e - i n e k a „gyomirtó” ügyködéséről (a magyaros korlátoltságtól vemhes túlbuzgár szektánsok szelektálási mániájáról) van szó.

Azt persze sejtem, és nem is kicsit, hogy honnét fú a szél ezzel az ügyködéssel kapcsolatban, s már mondom is: Az Illyés-Juhász szekerének a tolásában fölöttébb elkötelezett „csoóristák” felől (akik a „Hitel” tájkán ütik fel a sátorfájukat, az olyan Mórocz-félék, akik már korábban a szerintük „az állítólag éhező, nélkülöző J. Attila-legendáról”, meg „az „öngyilkosnak” beállított J. Attila-legendáról” húzták le a hazugság-mázt, és húzták rá a „legendálanítótra” a vizeslepedőt.). Az ő érdeklükben áll annak az Illyéssel-Juhással fémjelvezhető megalkuvó költői attitűdnek a „szerecsen mosdatása” és fényezése azzal, hogy — ezen forradalmi, vagyis a meg-nem-alkuvóan radikális lírikusok magasan szárnyaló tisztaságát — piszkítják be: kezdik lerángatni, magukhoz hasonszőrűvé sározní (degradálni, dehonesztálni).

Ennek a piszkos'kezű munkának a munkatársaként mutatkozik be ebben az írásában Hajdu Endre akkor, amikor többek közt azzal próbálja mentegetni Illyést-Juhászt és Csoórit — a Rákosi-Kádár rendszer eme három megalkuvó (ergo legagyonjutalmazottabb) „vateszét”, hogy - úgymond - hájszen ők is csak emberek voltak, azaz a piacról éltek, ráadásul nem akartak fejfel a falnak menni), meg aztán világéletükben amolyan naívu őszinte, h i s z é k e n y idealisták voltak, akiket megtéveszthe-

tett a Kádár rendszer népfrontos- „népi-demokráciája”. Egyébként is — lamentál-litániázik tovább ez a Hajdu — **hogyan is várhatta volna ettől a három (Illyés-Juhász-Csoóri) zsenitől bárki is, hogy tisztán lássanak** a kommunista rendszer lényegét illetően akkor, amikor még a vátesznek titulált (mélyenlátó szókimondásáról elhíresült) József Attila is „melléfogott” olykor, mint ahogy azt pl. a „HAZÁM” c. szonettben írt „téves helyzetfeltárása” is fehérenfeketén bizonyítja.

De há' hová vándorolt el a te hazugság leleplezésben jeleskedő elméd, te Hajdu nevű valaki? Hiszen ha ez úgy lenne, ahogy te ezt állítod, akkor a korabeli népi írók (a „Néma forradalom”, a „Cifra nyomorúság” stb. írói), és főleg Móricz és Sinka is vastagon „melléfogtak” volna azzal, amikor szerinted „téves (hamis) képet” festettek a „hárommillió koldussal” beárnyékolta Horthy korabeli Magyarországról.

S ha te, Hajdu Endre, engem istenkáromló kegyelestértéssel vádolsz (amiért e háromfejű agyondíjazott, törzskönyvezésre taksált „szent tehenet” meg merészelem tollszárammal döfködni), akkor én sokkal jogosabban dobom vissza e blaszfémia-vádat a képedbe, amiért József Attilát, és annak a legjelentősebb és legszenvedélyesebben őszinte hitvallásig, ódai magasságokig fölszárnyaló „HAZÁM” versét t i s z t á t l a n látásmóddal, felületes, hamis országgép elemzéssel vádolsz.

Mindezen felháborodásom mellett beletörlöm az orrod olyan made in Juhász szóhökkeneményekbe, amelyeket ezek után, gondolom, nem fogod kirakni az ablakba... (És megnyugtatlak affelől is, hogy az a hatásvadászatra alkalmas érvelésed szintén hazugságon alapszik, mely szerint: én csak olyan bizarr Juhász-szóformákat teszek le a költészet asztalára, amelyek ritkák nála, tehát nem jellemzik a verseit úgy általában (Meg aztán a szövegösszefüggéseikbe ágyazva sokkal szebben mutatnak.)

Én viszont azt mondom, épp ezek a szó-hökkeneményei azok, amiért a zafoson pikáns „költői” szavakra éhes imádói oly mohón mazsolázzák (olvassák) ezt a szelethámozó bűvészt. Pl. az efféle csemegéket, felvágottakat: „Csüng a hús, elől a faszág, hátul a segglukáig”; Van itt minden mi költőnk szem'szájának ingere: „Bugyija lehúva... Végbélnyílása: p*a*r*a*d*i*c*s*s*o*m*f*ü*r*t*o*k ... Amely időnként át is színeződhet „t,a,k,o,n,y,l,o,m,b,r,e,n,g,é,s,ű,e,n zöldre...” Én „szájammal itatom az eleven sárga halottfejet”, bár már kissé rezignáltan amián, hogy a „szája már vaginásan szétnyilt rücskös, zöld csücsökgyümölcs” sataba ...

Annyira nem ritkaságszámba menő fehérrholók ezek a megfogdosásig, megrágásig ingerlékeny szófalatok, szopogatnivaló szófröccsök, hogy az efféle zafos szavakból összeállított másfél órás repertoárt mindig repeta-taps kíséri. A posztmodern liberális női közönség mindig teltházasan visongó hústömeget képez egy-egy „Juhász Feri által faszínált (megbűvölt) szeánszos olvasó esten a Fészek-klubban. (Ahol a jiddis mentalitású nőcikék sorának az első sorban ülő közt elsősorban afféle keménykötésűen sokágú Ungár Klára-féleket, meg a szocliberális kötődésűen kétágú Vadai Ágnes ágenseket lehet látni.

Olyannyira nem szemenszedett ritkaságként nyálkásodnak előfele ezek a Juhász költészet döngütájából, hogy — ha a posztmodern libernyákoktól kapnék egy kis honoráriumot (az ő költséjükre), **ki is nyomtathatnék egy kábé 400 oldalas minta-válogatást ezekből a szóhökkeneményekből** — a liber-héber nőközönség vásárlóerejére számítva.

(A motto ez lenne: És „a Heresipka*csira-mosolygású” faszínált faszinger előlépett „...szájába vette .. mint egy Eunuch a h o m o s z e x u á l i s Fejedelem lingáját, és megszopta a csÖcsÖt”. Majd „Szétterpesztett láb-bal.. állva...” - aki komplett valagú vala - cimpás szerelemvágatából az éjjeli ondót kimossa.” Miközben az éppen felköltött Juhász-költőt előnti a „KATEDRÁLIS MAGÁNY”, az a bizonyos „Kloákás hímvsszős.. férfitpöcsű.. kétszer pénisz terméketlen magány”).

S, hogy miként jut el ez az — értelmi-érzelmi-morális, egyszóval minden emberarcú tartalmat megtagadó —

vulgár **MATERIALISTA** véglény még az Istent is bemocskolni kész csücskeljesítményeire, annak a megszemlélésére idelöttyintenék egy fazékkal a bozontos víziói közül:

Szerény meglátása szerint a „Mindenható Isten”, mint olyan csak azért nem nevezhető tökéletesnek (ahogy pedig az Isten Abszolút voltát a klérikusok állítják), mert mi elmondjuk e dogma cáfolatául, hogy: a romantikusan elterülő tengerparton

— „A Szűzanya nemi szörzétének színe színrőn homokon — a menstruáló csillogok és a szűzhártya Éj leple alatt az Isten nem lehet szerelmes...**lánnyába nem döfheti erjedt nemi szervét**” — vagyis nem is annyira Mindenható.

Továbbá menve férfiasan be kell valnom - mondja -, mindezen látomásaimat a „Idő Vulváján” kukucskálva lestem meg. Azt is elárulom, hogy: elsősorban is az ilyen és az ehhez hasonlórúen szép költői metaforáim azok, amelyeket — hogy halhatatlanná konzerváljam őket — szabályszerűen

„**belegyömöszölöm, b e l e ö k l e n d e z e m a forma zsákjába: a versbe**”

Nos! Kedves Hajdu Endre, te engem kárhoztató! Döntsd el — ha van még annyi lekiismeret felületed, ahol ezt megteheted: Ki az igazi blaszfémia érdemesíthető bűnös, Én vagy Te?

Alapvető árulást azzal követ el ez a Juhász írástudó, hogy — az évszázadokon át fennen ragyogó magyar líra szent szabályát: a Forma-Tartalom szerkesztését (a költői szó szent egyezségét) taposta árba. Az eszmei mondani valónak (az isteni-emberi üzenetnek) a hiányát gyakorta azzal az aljas trükkel pótolta ez a tarisznyhitű materialista (különösen a semmitmondó, a k a t a s z t r o f r á s z k a r i k á z ó a n hosszúkás eÉeÉposzainak az esetében, hogy annak végére odabiggyesztett egy-egy párthú hitvallást, amely crédózás úgy lötyögött ott, mint tehéneken a gatyák vagy tarisznyán a lakat.

Lássunk egyet e szelet-hámozó bűvészt (eme agyonjutalmazott karrierista) crédózó óbégatásai közül, egy vaskosabbat (amelynél közhely-erebbet, poloska-laposabbat nyélbe ütni és hegyesre köpni nem igen lehetne). No, de lássuk ezt a **Crédózó hisztizést** fehérnen feketén:

„**Ó, én HISZEK tebened**

emberiség ... E **HITEMBELI HITEMBŐL** soha nem mondok le... **ÉN HISZEK** abban, hogy érdemes élni... **Ó, ember, a HITEDET** ne veszítsd el... **ÉN HISZEK** az emberben, **én HISZEK** az emberiségben. **ÉN HISZEK** az emberi jószágban. **HISZEK, HISZEK, HISZEK.** E **HITEM** nélkül élni se tudnék. **Mert az ember érdemes e HITRE**”

Vagy itt van egy még bájdúsabb a seggnyalásai közül:

„**Kommunista költőnek tartom magam, és h i s z e m** azt is: a szocializmust segítem megvalósítani költészetem **T a r t a l m á v a l** és **Világnézetével.** **Mert az ember érdemes az Őbenne h i t r e.** E **HITEMBE HITEMRŐL** soha nem mondok le. **Akkor se, ha vas-szögek s á r g a kezeimben és l i l á lábaimban: ha ké k szívemben p i r o s vas-lándzsa.**” (Lám, kicsodás egy színpompásra festett költői kép-csokor-giccs.)

Ráadásul ő ezt a seggnyalást nem csak munkássága elején művelte, mint pl. **Csoóri** (aki a Diktátort csak addig dicsérte nyíltan, amíg ennek a segítségével irodalmi birtokon belülré tudott kerülni.) Nem. Juhásznál ez a szemérmetlen seggnyalás folyamatos.

És erről a Juhászáról nyilatkozta annakidején **Csoóri**: **ÉN Juhász költészetét „költészeti forradalomnak” tartom. Ezt a „költőket felszabadítóan újjászülő juhászi költészetet bartóki, kopernikuszi fordulatként értékelem,** ami az **én második születésemet is jelentette**” (Megjegyzem: Ha **Csoóri** ezzel a „bartóki” jelzővel az arra érdemtelen **Juhász** „Szarvassá változott fiú kiáltószava...” c. versére utal, akkor nagyot téved, mert e vers a bartóki gondolatnak (és a román ballada eszmei gondolatának) a megcsúfolása. Mert miközben az a civilizációs világból (a piszokból, a hazugságból) való kimenekülésről szól („Vissza a természetbe!”, a tiszta forráshoz), aközben viszont ez a **Juhász** párthú módon „haladóvá hamisítja”: kitekeri a nyakát, és a „modern” civilizációs létforma apoteózisává silányítja, szoburjánoztatja a „Cantata profana”-t

Ezt a — ma már csak szégyellnivaló — hűségnyilatkozatot **Juhász** mellett két okból tette **Csoóri**: 1.) A Párt (Aczél) egyre nyilvánvalóbban pártfogolta **Juhászt.** Tette ezt azért, mert látta, hogy ez a parttalankodóan formalistává búrjázó versírási forma

elindítójává lett annak a költői dömpingnek, amely a maga újmódi (semmitmondóan üres) verselési formájával kifogta a szelet az esetleg még valami kritikus üzenetet is mondani szándékozó költők elől. Ezt az új helyzetet — a szemfüles helyezkedéshez profimód értő — **Csoóri** felismerte és gyorsan igazodott...

2.) Azért nevezi **Csoóri** ezt az újmódi költészetet a maga versírására nézve „felszabadító” hatásúnak, mert ezáltal végképp megszabadulhat (a korábban erősen párthűségkedéstől stiches versírói módszerétől és ezeknek utána szabadon szárnyalva partalankodhat a politikai-érzelmi-morális eszmei mondanivalóktól terhelt kötöttségektől. Ezek után nyaklók nélkül (valóan hiteles **élmény-alap nélkül**) beszélhetett a levegőbe **s z ű r r e a l i s t á s o s a n**-fellengző **é r t e l m e t l e n** metaforákkal tuptírozva fel semmitmondó vers-üzenetét. Amelyek pont azért ilyen eszméletlenül zavarosak, mert az eszmei mondanivalós kötőanyag, az egész verset koordinálni képes iránytű hiányzik belőlük. Hiányzik belőlük a belső logika. Miközben **Csoóri** jól tudta, hogy „A líra logika” (persze „Szóvarázs” is egyben.)

A jegenyefák ágai közül kikieskelődő teliholdtól hófehérré megvilágított fehér combok-mellek megvilantása-szintű **e r o t i k a**-toposz gyakori előfordulása mellett sűrűn pózörködik, amolyan magát vátesz-m á r t í r pózban szenvelgő enerváltságot mímelve, pl. imígyen:

„Lecsatolom derekamról a Kort: h a d d l e g y e k v é g k é p p **Kiátkozott**” (Ó, muramist, muramiste! Nehogy má...);

„**ÉN a világ akartam lenni ... szél eszméje** és a magasság széjjel csurgatott **tintafoltja...** négy égtáj légtornásza (e má'döfi lenne) ... városok neon-körhíntáján **ájulásig** körbeforogni... Hallani akarom : csurran-e még öklömből **nyári érc**” (Aki értelmezni akarja e blabla asszociációs metaforát, meg azt a fentebbi „tintafoltost” — járjon utána, ha neki megéri)

Összegezve: Ez az óvatoduhaj (ez a „vad-fiú hajjal”) nagyon is „tarisznyahitű”, nagyon is számító lelki racionalista volt világéletében: olyan verscsináló vátesz, aki csak „**Koholt szezekkel mímelte a mámort**”

És most visszatérek a főszélhá-

mosra. Hogy annak idején mennyire pártérdekké vált a juhászi versírás-mód agyontámogatása, azt mutatja többek közt az az eset is, amit **Eörsi István** írt le annakidején, vagyis: **Eörsi** írt egy gúnyos kritikát az embertelenül hoszúkás (emberi arctalan) Juhász-eposzokról, mondván: azok olyanok, hogy ha visszafelé olvassuk is, nem járnánk rosszabbul, nem lenne értelmetlenebb (értelem-érzelem mentesebb), mint előlről.

A cikkre reagálva azt írta vizsgálja Pozsgai, hogy : vigyázzon a szájára, mit mond. Tudnia kellene, hogy Juhász költészete a KB (Központi Bizottság) oltalma alatt áll. Juhász — az illetén módon nyeregben ülő — az itt-ott felbukkanó bíráló megjegyzésekkel szemben nem védekezett, hanem büszkén fejtette ki, illetve definiálta költészete esztétikai alapvetését:

Nálam a költői szó: mondat, „a költői kép... megjelenhet a versben **s z e r e p, f o g l a l k o z t a t á s n é l k ü l ... közvetítő szerepet nem vállaló a n y a g k é n t ...mint Kő: Kő...**”; mint „Végbélnyílás”: dettózva... stb. és kész.

Magyarán: Az ő **m a t e r i a l i s t a** költészetének szavaiból, mondataiból számúzve van a **szellem**: a **v a l ó s á g** mögöttes **igazság** feltárására való törekvés. Szinte hencgeve jelenti ki: **Én „A valóságot nem hígítottam FOGALMIVÁ”**: „égi mássá”, mint a régi vágású költők, akik amolyan értelmi-érzelmi-morális meta-IDEÁKKAL terhelték nehézkessé a szóformáikat. Itt van pl. ez a Shakespeare is, aki így lelkendezve metafizikázik:

„Fölszárnyal a Szó, Eszme lenn marad, Szó eszme nélkül mennybe sese hat.”

Ezt is mondhatta volna az eddigiek alapján: **Én** siralmasan elavultnak tartom a József Attila-féle absztraháló, vérszegénnyé hígító fogalmazásokat. Ő egyenesen ilyeneket mond: Szép a Szó a versben akkor, ha „**Az Eszme á*t*c*s*i*!*!*o*g az Alakon**”; „**Szépen beszélsz! FOGALMAD úgy világít, mint ott kinn a nyers tél**” („... S igazad van! De most aludj, ma éheztl és nem kerestél, egész nap új világra lestél.”); „Tündöklök, mint a GONDOLAT maga, a téli éjszaka.” József Attila a „Világmindenségről” is csak vértelen elvontsággal képes szólni: „Mindenséggel mérd magad!”, Az én szóképem viszont ezt ekképpen teszi megfogdoshatóvá, valóságizúv: „**A Mindenség az ember f,i,t,y,m,a,b,ő,r,e**”

Ez a juhászi „valóság-nem-hígítás”, más szóval azt jelentette, hogy: A valóságot (a felszíni látszatot) sose mélyítette el az **igazabb összefüggések megláttatásának irányába**, ahogy viszont ezt nagyon is igényli József Attila a művésztől. („Az igazat mondd, ne csak a valódit”). S azt is hangsúlyozta, hogy „A líra: logika; de nem tudomány”. Juhász fényképezőgép szerű agya olyan lelketlen tárgyakként sorolja fel egymás mellé a jelenségeket, mint a tudomány, de még ezt is csak fél ésszel teszi, mert szelektív rendszerezésre, sűrítésre, tipizálásra (tipus teremtésre) már nem futotta az eszéből.

Egyszóval ez a Juhász egy lelketlen (szellemtelen), vegetatív neurózissal megspékelt verbalizmusban szenvedő véglény. Olyan valódi tarisnyahitű, aki az igaz hitről csak hiteltelen szószaporítással képes szenvedélyt lihegni. (Lásd a fentebb említett „**Juhász-Hiszkegy**” förtelmes felsorolásait.)

A fentebb említett juhászi esztétika-definíció jegyében aztán elszabadul a pokol: az értelmi-érzelmi-morális mondanivalónak a terheitől megkönnyített szó-hökkentmény-gázzal (avagy pikáns hangzásúvá felvert zsellével töltekező) szóformáival aztán könnyedén zsonglörködve vadássza a hatást. Szinte nem igaz, hogy mennyire szeret a **n e m i - g a z** bozontosaiban, a fogdoshatóan plasztikus genitáliák („VilágVaginák”) környékén garázdálodni ez a biai sváb gyerek. Ennek kapcsán ezt írja ez a szemérmetlenül élvhajhász Vátesz:

„**Én** lassan harminc esztendeje csinálom ezt az áldott mesterséget, s nem csitul szívemben a **boldogság-vágy e,r,j,c,d,é,s...** Mi mai költők nem lehetünk boldogtalanok... a **boldogságra m,e,g,é,r,e,t,t, szívünk,**” majd azt is hozzáteszi buldog képpel: „Múlandóság? **Fene bánja!** Csak így szép az élet, hát **ma éljed napjaid ... Marad valami utánad, ha nem marad, az se bánat, hát ma éljed napjaid.**”

(S valljuk be - mondhatná - ez sokkal egészségesebb, követnivalóbb költői életérzés, mint az a siránkozó költői attitűd, hogy: „A semmi ágán ül szívem, kis teste hangtalan vacog, köréje ülnek szelíden s nézik, nézik a **c*s*i*!*!*a*g*o*k**”)

No de lássuk Juhász lelkét teljes pompájában: nézük meg ezt a bol-

dogság-tettet testközlelől, amint éppen — a ráksejtburjánzást megszegyenítő sebességgel terjengő szó-dagály levében — lubickol ez a buldog ember:

Pl. a **„SZŐR”**-szót imígy teszi költeménye kulcsszavává: a „Füüdőszobai csendélet”-hez hasonlórú című költeményében: „**C,i,m,p,á,s szerelem/vágatából az éjjeli ondót kimosza...**” miközben „**H ü v e l y v á l a d é k s z a g** és ondószag a **sz,ő,r,z,e,t,e,k,b,e,n** s fehér szappanon a **fekete p,i,n,a,s,z,ő,r ...**”

Majd kissé odébb hozzáfűzi: „**Én hiszek abban, hogy... (ez az enyémféle) t i s z t a s z ó** eljut **az emberiség szívéig**”, mert a Világegyetem **szíve szakad meg, ha ... (az ilyen enyémféle) ... dal megszakad.**”

Ilyen és ehhez hasonlórú szó-hökkentmények szó-tenyésztével „öklendezi” orba-szájba — a korszak mély ellentmondásait szókimondó bátorsággal feltárni hivatott — költészetet, a magyar költészet asztalát. Az egyik tanulmányában — a Csoóri-féle Juhász-szekértolókhoz tartozó Pomagáts — imígyen beszél bele „Juhász-szenttehen” hasába a szeniális bornyút, aki hatalmas méretű, röviden szólva embertelenül „hoszúkás” eposzi szólótezőivel — egy folytatásra (fedeztetésre) használatos táltos'csödör „erjedt” és méretes-szerszámát is meghaladó — „erjedt” szó-buzogányával korszakalkotó vers-katedrális-víziót verejtékezett össze (kábé 4000 oldalt). S ennek jegyében imígyen ájzengol a kor hivatalos irodalomkritikusa, ez a Pomagáts:

Folyamatosan-feszt „Vállalta önmagával a **csonttörő k ü z d e l m e t**, és ezek **HITÉVEL** szerzte vissza **HITÉT ... sziszfuzsi erőlködéseket** tett, hogy legyőzze **k é t s é g b e e j t ő Kísérteteit**”

Juhász pedig a megfogdoshatóságig szemléletes, zaftos szóhökkenményeinek a lélektani hátterét így világítja meg: „Mert nem lehet szégyen az, amit pontosan kimondunk. **Azt jó kimondani.**” (Valahogy afféle megnyugvást jelent, mint amikor egy jól megformázott cifra faszú káronkodást sikerül **odabajsintani** a másik képébe).

Hát igen... Ugyanezt az oly „j ó k i m o n d a n i”-meggyőződést vallják az — utcai vizeldék falára rombusz-vaginásan mosolygó szírompártát és arra rámerevedő **falloszt** — odabajsintó kamaszok (valahogy olyan kejes alkotóróm tölti el ilyen „**faszkalap**” rajzo-

lása közben őket, amilyent érez e Juhász Ferkó biai gyerek, amikor pl. azt a szólétezőt sikeredett megalkotnia, hogy: „Heresipka-csira mosolygású”).

De ezt az „oly jó kimondani alkotó örömet” érzik a „kapd be a pÖcsÖmet!” zaftos kifejezést odabajszintó kamaszok, mint amit ez a Juhász, aki szintén élvezkedik, amikor leírhatja a szűzi fehér papírra: „**Ti férfi nemiszervet evő asszonyok!**”. De ugyanezt a szókimondás-ízét érzik az ilyen slágereket nótázó suhancok, hogy: „A Dunában úszik egy harcsa, Fogom a csÖcsÖdet Marcsa. Fogom a tiedet, te meg az enyimet ...Hullaré’ hullaré hopsz!” — vagy azok a dalszerzők, akik ilyen csiklandozóan sejtető szavakkal vadásszák a hatást, hogy: „Verje a **faszeget** az anyja piros papucsába...”

De ugyanezt — a „**prúd**” gondolkodás elleni bátor-büszke szabad-
elvű modernséget — képviselik a porno képeslapok és filmek készítői is, amikor pl. ehhez hasonlórú képsorokkal etetik-itatják az arra szomjazó élvhajászokat, hogy: A szakafont kivette a szájából, s helyette „**Szájába vette... a homoszexuális Fejedelem L ! i ! n ! g ! á ! j ! á ! t és megszopta a csÖcsÖt**”

Visszatérek ennek a magtalan szavúvá, mondanivalótlanná kiüresített Juhász-költészet kialakulásának az irodalomtörténeti hátterére. Az irodalmi élet Pegazus lovának ez a nyakló nélkülivé szabadult ficánkolása (A Párt irányításának ez a látszólagos felfüggesztése) az '56-os forradalom vérbefojtása után néhány évvel — az „Író és Hatalom” közti kiegyezés (összepakálás) nyomán — bontakozott ki, azzal a záradékkal, ami jelszóvá is vált: „**Az író írjon és ne politizáljon**” (Mert nem jó volt az az eleddigi trend, ami évszázadokon át működött az írói berkekben, mert, íme, mi lett a nóta vége? ...ötvenhat). A „suszter” maradjon a kaptafánál, s a többit bízta a „szagérzőkre”. S ezt az „Elvet” sámfázta ki és flekkelte meg Aczél a maga „**3 TTT**”-jével.

A formai kötöttségek eltörlését és a témaválasztás terén történő „partalankodás” szabadjára engedélyezésének a lehetőségét elsősorban is Juhász Pegazusa harapta fel: a szavai mennyiséggel eleddig se szerénykedő „Táltoscsödör” valósággal megbokrosodott és nyakló nélkül kezdte gyártani az egyre szexisebben (naturál’bizarrabbul) hem-

zsegtetett „szó’létezőit”. Vele — de tőle függetlenül is — kezdetét vette a „kísérletező kedv”: az értelmi-érzelmi-morális eszmei mondanivalótól megfosztott: **öncélú, formalista költészet. Ennek jegyében ráksejt’burjánzottathatta ki J.**

Kertész Márton

TÖREDÉKEK

Néhány évtized távlatából

Mert felajzottan álltam előtted, oh, pajzán élet,

Mikor még ékes ruhád néztem és nem téged.

De életkedvem azóta mélyen lelakadt,
Hogy bőrdöd felszínén visszeres vénáid megláttam.

Nem kérdezem miért, hogy szerettem,
És kit szerettem, nem szerethetett engem?
Miért az ártatlanság, és miért a vágy?
Miért a testnek gerjedelme, miért a tiltás?

Miért a szó, ha nincs mondanivalója,
És miért a vers, ha papíron elakad?
Miért a szánalom, ha nem őszinte szánalma,
Miért a szeretet, ha szükségben nem ad?

Miért csupán csalóka jégvirág az élő szövet,
És vajon ki kever egybe mérget és mézet?
Nem kérdezem miért a hamis, ha van igaz is?
Egyik gazdag, míg másiknak kenyere nincs.

Én alulról láttam a világot,
De talán így érdekesebb.
Vászónrészen át leskelődve
A cirkusz is tüneményesebb.

És ki lehetett volna társam,
Most is mint gyémánt fénylesz
Belülről, egy bájos kirakatban,
Szívem rejtett szegletében.

F. hulla’ hullaré-katasztrófrászkarikázóan semmitmondó és hosszúkás eÉeÉposzait. Amelyben „A Formaszákba öklendezte, gyömöszölte” az egyre izzadtságzagúbban verejtékező

Vízióit. Melynek során efféle mámortímelő ujjongások törnek fel a matéria szagú lelkéből:

“**Kannibál szívem ...embercsontot mar .. ember’HULLÁT zabál: Ím győzedelmem!**”

Juhász, ezt a (totál-sikeresen hatást vadászó és agyonjutalmazott) költészetet a komm. rendszer vége feléig (40 éven át) űzte-hajszolta. 1987-88-ból való a „**LÉGYDOBOZ**” című gyártmánya. Ekkor már erősen védekeznie kellett ennek a „Világ-Vaginákat” faló „**faszagyereknek**” az ellene fel-feltámadó „**irigyei**” ellen. Szerinte ezek voltak (Csoóri megfogalmazásával élve) azok a „**törpe lelkek**”, akiknek a Juhász költői sikerei mellett az életbűvészeti bombasikerei miatt is csorgott a nyáluk.

„**Sperma illatú szobámban**” —írja - éppen megmászni készülődtem a feleségem seggit (és kissé rezignáltan dúdorásztam kedvenc slágerem: a „Nincs egyebem a semminél: feleségem nagy seGGinél”-t, és már-már közel értem a csúcs*élvezetemnek a Csimborasszójához), amidőn egyszerű csak víziónyi szememmel látni vélem, hogy „**Jönnek a feltámadt halottak.. fogsorral.**” és „**átfolynak a falon.. a folyékony legyek (ezek a folyékony halottak)... ezek a húrsra éhes, dögre éhes legyek... gőzölgő emberszarra éhes legyek, és a férfighullák.. S, z, ő, r, z, s, í, r, b, ó, l kimerevedő üveges PÉNISZBUNKÓIRA éhes legyek.**

S parázna csücsörítéssel megadásomra várnak a **LÉGYTESTŰ EMBERARCOK.**”

FINALE — Mindezeknek a dög-bizarrszóhökkentményeknek a láttán (amelyekből akár egy 400 oldalas válogatást is össze lehetne dobni), felmerül a kérdés:

Én — aki ezt a kommunista rendszer főkorifeusai által törzskönyvezetten „**Szent tehénné**” nyilvánított bálványt döfködöm a tollszárammal — vagyok-é a „**Blaszfémiával**” (Isten’káromlással, kegyeletstértéssel) vádolható bűnös, avagy az a Hajdu Endre, aki ezt a —Csoóriék „**egyháza**” által még ma is szentté emelt — Juhász-bálványt imádjá.

2014. havatlan januárjának havában (a „Dózsa-évben”)